

TEMATY PREZENTACJI Z JĘZYKA POLSKIEGO
NA CZĘŚĆ USTNĄ EGZAMINU MATURALNEGO
W ROKU SZKOLNYM 2009/2010

I. Literatura

1. Analizując wybrane utwory literackie, omów sposoby i funkcje nawiązań do Biblii.
2. Różne sposoby funkcjonowania tradycji homeryckiej w literaturze polskiej. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
3. Twórczość Jana Kochanowskiego w tradycji literackiej późniejszych epok. Rozwiń temat na przykładzie wybranych tekstów.
4. Inspiracje romantyczne w literaturze późniejszych epok. Omów problem, odwołując się do twórczości wybranego autora lub epoki literackiej.
5. Różne sposoby osiągania komizmu w literaturze staropolskiej.
6. Obraz miasta i jego funkcje.
7. Dokumentaryzm i paraboliczność jako dwa sposoby przedstawiania rzeczywistości. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literackich.
8. Rola i znaczenie snów w życiu bohaterów literackich, mitologicznych lub biblijnych. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
9. Dialog twórców literatury z filozofami. Przedstaw problem na wybranych przykładach dzieł literackich.
10. Tytuł i zakończenie utworu jako klucz do jego interpretacji.
Przedstaw problem na dowolnym materiale literackim.
11. Moralne konsekwencje złych wyborów i ich wpływ na życie człowieka.
Przedstaw problem, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
12. Problem dziedzictwa sarmackiego w literaturze epok późniejszych (na wybranych przykładach).
13. Romantyczne i pozytywistyczne obrazy z życia szlachty. Rozwiń problem, odwołując się do wybranych utworów.

14. Przedstaw obraz i ocenę społeczeństwa polskiego czasów niewoli narodowej. Temat omów na wybranych przykładach utworów literackich.
15. Analizując wybrane utwory z różnych epok, scharakteryzuj postawy Polaków wobec ojczyzny.
16. Wizerunek polskiego emigranta w literaturze różnych epok. Rozwiń zagadnienie na podstawie analizy wybranych utworów.
17. Niepokoje człowieka końca wieku i próby ich przezwyciężania w literaturze młodopolskiej. Przedstaw problem odwołując się do wybranych utworów.
18. Chłop i jego życie. Przedstaw problem na podstawie literatury pozytywistycznej i młodopolskiej.
19. Polskie mity narodowe i polemika z nimi. Omów temat, odwołując się do twórczości wybranych autorów.
20. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza. Przedstaw zagadnienie na podstawie analizy życiorysu twórcy i wybranych tekstów literackich. (np. J. Kochanowski, A. Mickiewicz, J. Słowacki, G. Herling – Grudziński ...).
21. Od dialogu do dramatu. Przedstaw rozwój gatunku na podstawie tekstów literatury polskiej od okresu średniowiecza do wieku XVIII.
22. Porównaj, w jaki sposób siły nadprzyrodzone wpływały na losy bohaterów literackich. Do omówienia problemu wybierz teksty z różnych epok.
23. Odwołując się do wybranych utworów, zaprezentuj portret młodego pokolenia ukazany w literaturze XIX i XX wieku.
24. Ojcowie w literaturze. Przedstaw sposoby kreowania bohaterów w wybranych utworach.
25. Krajobraz jako motyw literacki. Przedstaw sposoby kreowania i funkcjonowanie pejzażu w twórczości pisarzy różnych epok.
26. Literackie portrety małżeństw. Omów zagadnienie, analizując i porównując wybrane przykłady.
27. Utwory, które można nazwać pomostami między epokami. Uzasadnij wybór, odwołując się do wybranych przykładów.
28. Miłość i jej różne oblicza w literaturze. Omów na przykładach literackich pochodzących z dwóch epok.
29. Życie teatrem, człowiek aktorem. Przedstaw różne ujęcia motywu

30. w wybranych utworach literackich.
31. Odwołując się do tekstów literackich (polskich i obcych), przedstaw funkcjonowanie motywu winy i kary.
32. Odwołując się do tekstów literackich (polskich i obcych), przedstaw funkcjonowanie motywu przemijania.
33. Koncepcje ludzkiego losu w literaturze od starożytności do współczesności. Zilustruj problem kilkoma przykładami.
34. Renesans i barok- porównaj dwie koncepcje życia i dwie poetyki. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
35. Omów sposób ujęcia i funkcję motywu domu w wybranej literaturze.

II. Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki

1. Dzieło literackie a dzieło filmowe. Porównaj wybrane utwory z ich filmowymi adaptacjami.
2. Bohater literacki i jego filmowa kreacja.
Omów zagadnienie na podstawie analizy wybranych dzieł.
3. Sposoby funkcjonowania tej samej konwencji w malarstwie i literaturze wybranych epok. Zaprezentuj temat na podstawie analizy porównawczej dzieł.
4. Styl barokowy w literaturze, rzeźbie i malarstwie.
Scharakteryzuj na wybranych przykładach.
5. Obecność motywów i wątków mitologicznych w literaturze i malarstwie.
Na podstawie wybranych przykładów przedstaw różne sposoby czerpania inspiracji z mitologii.
6. Funkcja inspiracji artystów Księgą Rodzaju. Przedstaw zagadnienie na dowolnym materiale literackim i malarskim. (np. motywy: raj, Adama i Ewy, aktu stworzenia świata).
7. Postać św. Franciszka w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na podstawie analizy i interpretacji wybranych dzieł.
8. Rewolucja. Porównaj literackie i malarskie ujęcia motywu.

9. Portret człowieka schyłku XIX i /lub XX wieku w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
10. Portrety dzieci w literaturze i malarstwie. Zanalizuj i zinterpretuj wybrane przykłady.
11. Holokaust w literaturze i filmie. Rozwiń temat, interpretując wybrane przykłady.
12. Dzieło literackie a jego inscenizacja teatralna. Rozwiń temat, analizując wybrane przykłady.
13. Wizje Boga w literaturze i sztuce. Zanalizuj i zinterpretuj wybrane teksty kultury.
14. Postać kobiety w literaturze i sztuce. Zanalizuj i zinterpretuj wybrane dzieła literackie, malarskie(lub inne teksty kultury- film, rzeźba).
15. Koncepcja kobiecego piękna w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy problemu na przykładzie dzieł dwóch epok.
16. Sposoby ujęcia i funkcje motywu tańca w różnych tekstach kultury. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
17. Symbolika żywiołów. Przeanalizuj sposoby ujęcia motywu i jego funkcję w wybranych tekstach kultury.
18. Inspiracje ludowe w polskim malarstwie i literaturze XIX i XX wieku. Ukaż różne ujęcia motywu.
19. Omów wpływ II wojny światowej na literaturę i sztukę. Przedstaw zagadnienie na wybranym materiale literackim, malarskim lub filmowym.

III. Język

1. Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie na zebranych materiale językowym.
2. Język jako narzędzie manipulacji odbiorcą. Omów zagadnienie na przykładach z literatury i prasy.
3. Sposoby realizacji funkcji impresywnej. Omów zagadnienie wykorzystując dowolne teksty epoki staropolskiej.
4. Przedstaw wyróżniki stylu artystycznego oraz ich funkcje w różnych utworach poetyckich.

5. Jak powstają wyrazy w języku polskim? Przedstaw sposoby ich tworzenia, odwołując się do wybranych przykładów.
6. Język publicystów dawniej i dziś. Omów podobieństwa i różnice stosowanych środków wyrazu na podstawie zgromadzonych przykładów.
7. Rola środków stylistycznych w wybranych utworach młodopolskich.
8. Zaprezentuj swoje stanowisko wobec zapożyczeń językowych, odwołując się do wybranych epok. Wskaż uwarunkowania historyczne, socjologiczne, kulturowe.
9. Stylizacja językowa i jej funkcja. Omów zagadnienie na wybranych przykładach dzieł literackich.
10. Przedstaw mechanizmy powstawania błędów językowych na podstawie zgromadzonego materiału z prasy, radia i telewizji.
11. Neologizmy i ich funkcje w twórczości poetyckiej. Odwołaj się do wybranych przykładów.
12. Język sprawozdawców sportowych. Na wybranych przykładach dokonaj analizy słownictwa, frazeologii oraz składni.
13. Nazwy miejscowe mojego regionu. Omów zagadnienie na podstawie analizy językowej i etymologicznej.

Opracowanie:

Szkolna Komisja Języka Polskiego